ANUNȚURI

• Marti, 23 februarie, s-a împlinit un an de când ne-am despărțit pentru o vreme de sora noastră, **Salomeea**, una din cele mai vechi în obștea Bisericuței. Dumnezeu să o așeze cu drepții!

• Săptămâna aceasta, familia fraților **Ionel și Cornelia** a fost greu încercată prin adormirea unicului fiu, Ștefan, la 40 ani. Dumnezeu să-i întărească, iar pe cel adormit să-l ierte!

• Săptămâna trecută s-a născut al doilea nepot al surorii Iosana, **Ștefan-Ioan,** iar sâmbătă a primit botezul micuța **Maria-Sofia,** fetița Lorenei-Daniela. Nădejde și prilej de rugăciune pentru noi toți.

Mărțișor de la Băița

„Citiți mult, ca Dumnezeu să vă lumineze mintea.”
Părintele Porfirie

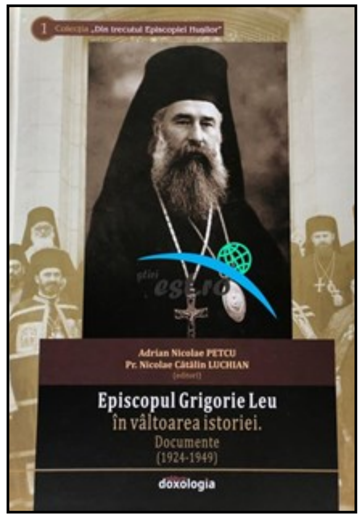

Librăria Logos ne recomandă

„Episcopul Grigorie Leu în vâltoarea istoriei”

„Episcopul Grigorie Leu a fost miracolul conștiinței Episcopiei Hușilor și implicit al Bisericii, care ne-a salvat de la ignoranța unei credințe trăite în manieră mecanicistă, dacă avem în vedere toate cuvântările și pastoralele pline de nerv spiritual și național, adresate preoților și credincioșilor din vremea sa; ne-a salvat de la disoluția curajului creștin și derapajul în lașitate și frică, atunci când (aproape) totul în jurul lui era în contrast sfidător cu principiile de demnitate și verticalitate spirituale umane.” (*PS Ignatie al Hușilor*)

ȘTIRI

Hotărâri ale Sfântului Sinod
Sf. Sinod al BOR a hotărât în această săptămână:
- începerea demersurilor de canonizare a unor mărturisitori și mari duhovnici misionari români din timpul comunismului
- în cadrul Facultăților de Teologie din Patriarhia Română se va acorda o atenție sporită practicii liturgice referitoare la săvârșirea actului întreitei „afundări” din timpul slujbei Botezului, iar în fiecare protopopiat din cuprinsul Patriarhiei Române va fi organizată o consfătuire anuală cu preoții, referitoare la săvârșirea corectă a fiecărei Sfinte Taine.

Troiță pentru poetul Daniel Turcea
În cimitirul mănăstirii Cernica, unde se odihnește trupul lui Daniel Turcea, unul dintre cei mai mari poeți creștini ai noștri, va fi așezată o troiță întru pomenirea sa. Troița a fost donată de biserica studenților din Cluj prin pr. Ciprian Negreanu, iar pe una din părți poartă textul: *„Eu am fost mort și am înviat. Mi-e dor de Tine, Doamne!”*.

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

Numărul 8 (XXVII) **28 februarie 2021**

MAXIMINA

Foaie ortodoxă pentru suflet

MASCA FIULUI MAI MARE

Cuvânt al Părintelui Moise Aghioritul la Duminica Fiului Risipitor

„Purtarea fratelui mai mare trădează marea goliciune lăuntrică, dezechilibrul sufletesc, imaturitatea duhovnicească, împietrirea inimii.”

Prilejul acestei parabole îl oferă și de această dată capricioșii, curioșii și vicleni farisei, care se smintiseră, precum spuneau, fiindcă Hristos stătea la masă împreună cu păcătoșii. Nu puteau tolera sub niciun chip o asemenea legătură; nu le dădea voie moralismul și pietismul lor. Hristos stăruia că mai ales pentru cei păcătoși venise – oare nu erau în stare sau nu voiau s-o priceapă? Era, ei bine, un părinte care avea doi fii. Unul dintre ei, cel mai mare, părea a fi ascultător, cuminte, binevoitor, de treabă. Cel mic era, cum am zice astăzi, cam răzvrătit, un pic anarhist, destul de modernist, progresist, liberal, vrând să-și trăiască propria-i viață. Și-a cerut partea sa de avere, iar tatăl nu i-a refuzat-o. Liberul arbitru dăruit de Dumnezeu este deplin și desăvârșit. Respectul pe care îl acordă libertății și voinței omenești este uimitor.

Ne vom îndrepta atenția în altă parte, și nădăjduiesc că nu mă veți înțelege greșit și îmi veți ierta sinceritatea. În momentul întoarcerii fiului risipitor, fratele său mai mare, care lucra la țarină, nu era acasă. Întorcându-se și el istovit, observă o neașteptată schimbare și întreabă pe o slugă măruntă ce se petrece. Acela, la rândul său, îi istorisește totul cu de-amănuntul. Cel mai firesc ar fi fost să se bucure și să alerge să-l îmbrățișeze, să ospăteze împreună și să se veselească de întoarcerea neașteptată și de o atât de mare binecuvântare. El însă, din contră, face o față posomorâtă. Dreptul se mânie, fiul cel cumsecade se face foc și pară, fratele este gelos, cel socotit că urăște plăcerile se mâhnește, este biruit de rău. Atât de mare îi era mânia, că nici n-a vrut să intre în casă.

Tatăl se înștiințează de starea fiului său mai mare și iese să-l întâmpine pe drept, la fel cum îi ieșise înainte și risipitorului, străduindu-se cu toată dragostea și înțelegerea să-l înduplece să intre și să ia parte la bucuria familiei pentru întoarcerea oii pierdute, a fratelui său. Nu reușește însă să-l convingă. Patima a pus stăpânire pe fiul mai mare și nu vrea sub niciun chip să intre și să se veselească laolaltă cu ceilalți. Persistă cu încăpățânare în refuzul său nejustificat. Devine de neînțeles. Își spune cu durere obida. Devine *revendicativ, cârcotaș, străin de dragostea frățească, gelos, pizmaș, împietrit la inimă, insolent, lipsit de respect*. Nu cedează la rugămințile tatălui său. Se simte trădat, nedreptățit, ofensat, rănit. Pilda se încheie fără să ne spună dacă fiul mai mare a intrat până la urmă în casă. Pesemne că nu. Dacă ar fi intrat, ni s-ar fi spus, fără îndoială.

Tragică realitate! Copilul cel bun, ascultă-

4 martie:

SF. GHERASIM DE LA IORDAN (†475)

Lavra întemeiată de Sf. Gherasim se găsește în deșertul Iordanului, între Ierihon și locul botezului Domnului, unde se spune că au poposit Maica Domnului cu Pruncul si Dreptul Iosif, în timpul fugii în Egipt. Sihaștrii petreceau tot timpul în chilie, rugându-se și împletind coșuri, și venind cu toții la biserica mănăstirii doar sâmbăta și duminica, când se împărtășeau cu Sf. Taine și luau o masă comună, singurul prilej cu care mâncau mâncare gătită și puteau să bea puțin vin. Sf. Gherasim ducea o viață încă mai aspră decât monahii din jurul său: în Postul Mare, se retrăgea în adâncul pustiei, și ținea post negru, luând doar Sfânta Împărtășanie.

tor, cuminte și liniștit al familiei se vădește îndărătnic, gelos, ipocrit, înverșunat și urâtor de frate. Ascundea o patimă, se juca de v-ați ascunselea, purta o mască, avea autosuficiență, încredere în sine, pretenții. Nu avea smerenie și nici dragoste. Era, lucru înfricoșător, lipsit de pocăință. Era mai desfrânat decât fiul desfrânat. În ultimă instanță, el este risipitorul. Vădește ceva din mentalitatea fariseului din parabola anterioară. Fariseii se sminteau de atitudinea lui Hristos față de păcătoși. Îi deranja și nu-și ascundeau deloc împotrivirea.

Fiul mai mare, iubiți frați, *este o figură extrem de tragică*. Luați aminte, vă rog. Cere răsplată pentru munca sa. Se laudă cu statura sa morală și se simte incomparabil mai bun decât fratele său. Nu este dispus câtuși de puțin să ia parte la bucuria tatălui pentru întoarcerea fiului pierdut. Purtarea fratelui mai mare este de neconceput, neomenoasă, și îi trădează marea goliciune lăuntrică, dezechilibrul sufletesc, imaturitatea duhovnicească, împietrirea inimii. **Iubirea tatălui n-a avut asupra sa nicio înrâurire. N-a ucenicit la dragostea tatălui său.** Evenimentele l-au luat prin surprindere, l-au demascat, l-au arătat gol de orice virtute.

În ultimă instanță, <u>avem doi fii risipitori.</u> Primul, cel mai tânăr, se pocăiește și se întoarce acasă cu lacrimi. Al doilea, în chip neașteptat, se dovedește a fi risipitor fără să fi plecat deloc de acasă. *Risipește în propria-i ogradă, în cugetul său, face din inima sa peșteră de tâlhari*. Tocmai cel de-al doilea nu intră în casă deloc. Păcat! Singur s-a nedreptățit, singur s-a osândit, s-a izolat, s-a înecat în propriile-i gânduri întunecate.

Deasupra celor doi fii este *tatăl iubitor*. Întreaga sa înfățișare este nespus de mișcătoare și provoacă străpungere. *Respectă libertatea amândurora*. Nu oropsește pe nimeni. Nu insistă. Nu strigă. Nu amenință. Așteaptă cu nădejde. Aleargă primul să-l îmbrățișeze pe cel care se întoarce cu pocăință. Bucuria sa este nemăsurată, după cum nemăsurată îi este și întristarea pentru îndărătnicia fiului său mai mare. Fie ca această icoană a dragostei desăvârșite a Părintelui nostru Ceresc să ne rămână neștearsă din suflet. **Imaginea unui Dumnezeu sever, mânios, clocotitor, răzbunător nu este ortodoxă**.

Fiul cel mare avea și părțile lui bune. Cu toate acestea, n-avea dragoste. Această lipsă fundamentală îi răpea și câștigul pe care l-ar fi putut avea din faptele lui bune. Un om al lui Dumnezeu nu poate fi lipsit de dragoste. Fără dragoste, credința și viața curată nu sunt de-ajuns. Lipsa dragostei l-a împiedicat pe fiul mai mare să se bucure că fratele său cel mort a înviat și cel pierdut s-a aflat. *Se întoarce chiar împotriva tatălui său.* Îl socotește ne-drept, nesocotit, exagerat, mână spartă și părtinitor. Dorește să-l aibă la cheremul lui pe tatăl său. Nu vrea să fie condus, ci el să conducă. Nici nu-i trece prin minte măcar că el însuși are nevoie de pocăință, că are nevoie de dragoste, căci dacă Dumnezeu S-ar purta aspru cu el, atunci s-ar prăbuși cu totul.

Nefericitul fiu mai mare uită că tatăl său este cu adevărat dragoste, dragostea în sine, bunătatea în sine, și că dreptatea lui este diferită de cea a oamenilor. *Nu a priceput, atâția ani, ce fel de tată are*. Se întâmplă câteodată, iubiți frați, să trăim ani de zile în Biserică și să nu avem habar despre ce anume este vorba. Să rămânem la formele și tiparele exterioare, și nici măcar să nu bănuim adâncul, esența. Se prea poate ca nici noi să nu fi simțit încă, în adâncul inimii noastre, ai Cărui Tată suntem, și să rămânem niște creștini de suprafață, văicăreți, neatenți, scolastici și pe de-a-ntregul tipicari.

Ar fi prea îndrăzneț din partea mea să întreb: *Oare noi de partea căruia dintre cei doi fii ne găsim?* A celui mai tânăr sau a celui mai mare? Să ne cercetăm cu tot curajul și cu seriozitate pe noi înșine. Să nu ne grăbim să răspundem. Să nu vă închipuiți că răspunsul este ușor. Uneori ne aflăm de o parte, alteori de cealaltă. O dată îl personificăm sau îl reprezentăm pe unul, altă dată pe celălalt. De aceea, e nevoie de luare-aminte și de rugăciune, ca Dumnezeu să ne lumineze să discernem care este starea noastră duhovnicească. Avem nevoie de luminare pentru a vedea cu limpezime cine suntem cu adevărat. Sf. Grigorie Palama, predicatorul înflăcărat al Harului și al Luminii nezidite, se ruga neîncetat: *„Doamne, luminează-mi întunericul!”*. **Este nevoie de o atitudine conștientă, autocunoaștere, stăpânire de sine și curaj ca să ne privim în față pe noi înșine și să înfruntăm această imagine fără a ne înfricoșa**. Vom îndura priveliștea goliciunii noastre duhovnicești sau o vom lua la sănătoasa, lansându-ne într-o activitate oarecare, fie ea și bună, ca să ne amăgim pe noi înșine că, vezi Doamne, facem ceva și avem de oferit ceva? Suntem pregătiți să înfruntăm vacuitatea și sărăcia noastră lăuntrică, pe care ne-am acoperit-o cu câteva zorzoane de cunoștințe și bune purtări, cu care reușim uneori să-i inducem în eroare pe oameni? <u>Înfruntarea propriului „eu” cere bărbăție</u>. Dacă fiul cel mic ar fi făcut acest lucru mai devreme, n-ar fi fost dus în acea țară îndepărtată a foametei și a roșcovelor. Dacă cel mare s-ar fi cercetat pe sine la vreme și într-un chip autentic, ar fi descoperit înlăuntrul său rădăcinile patimilor care l-au făcut să rămână străin de Mirele Hristos...

În cele din urmă, un desfrânat se pocăiește și devine sfânt, și se face praznic pe pământ și în cer, și bucurie pentru întreaga Biserică. La fel, un drept fățărește sfințenia, se umple de o falsă sfințenie, își închipuie că este ceva și are pretenții la recunoaștere și respect – și tocmai el este risipitorul, nepocăitul, care nu ia parte la bucuria celorlalți și suferă amarnic în singurătatea egoismului său.

Nu-i condamnați cu ușurință pe risipitori. *Nu vă grăbiți să recunoașteți lesne sfinți*; sfinții cei mincinoși înșală și se prăbușesc. Avem nevoie mai ales de pocăință, de pocăință curată, ca să avem sfințenie adevărată. Brațele părintești îi așteaptă de-a pururi deschise pe toți cei ce s-au pocăit, ca să-i îmbrățișeze, să-i îmbrace în haină luminoasă, să-i încalțe cu încălțăminte de trainică pace, să le pună în deget inelul de mult preț, să-i trimită în lume să vestească măreția dragostei dumnezeiești. Cuviosul vameș și sfântul risipitor asta fac. Vorbesc prin fapte despre pocăința adevărată, despre sfințenia de viață purtătoare. Să le călcăm pe urme, ca să trăim Raiul de pe-acum...

Din Patericul Sfântului Sava

Nimic nu e mai rău decât răsfățul pântecelui, și nici mai rușinos - fiindcă el face sufletul trupesc, el întunecă inima, el nu-i îngăduie a căuta la poruncile lui Dumnezeu.

<u>Chipuri din trecut</u>

MĂTUȘA UȚA

Motto: ***Din colțul amintirilor „fără minte”,***
Persoane dragi răsar mereu ’nainte-mi.

Pe numele ei adevărat Albotă Maria, a rămas în memoria mea, aproximativ, din anii ’62-63, când aveam 6-7 ani, și mergeam „cu colacu” la familia lor de Paști și de Crăciun. Eu trebuia să zic la intrare *”Hristos a Înviat!”* sau *”Hristos S-a Născut”,* în funcție de sărbătoare (uneori le mai încurcam, dar mătușa mă corecta cu glasul blând). Era o persoană nu prea înaltă, dar cu ochi pătrunzători și plină de liniște. Pe măsura trecerii anilor, am întrebat-o odată:

- *Ce mai faci, mătușa Uța*? Și ea mi-a răspuns cu niște cuvinte care mi-au rămas în minte*:*
- *Bine-o fost cu binele, și acum... om duce-o noi cumva și cu sărăcia*.

Abia se terminase „măreața” colectivizare și le-au luat tot (pământul, caii, căruța, uneltele,... inclusiv rezervele din pod). Apoi, s-a întâmplat să aflu, de pe poziția unui copil, că mătușa a fost scoasă afară din biserică. Simțeam că era ceva nedrept, dar abia mai târziu mi-a spus maica (bunica) ce s-a întâmplat. Era un grup, alcătuit din câteva zeci de femei și vreo „n”-sprezece bărbați, care își ziceau „ostași” și erau primii la Sf. Liturghie duminica, iar înainte de Vecernie veneau cu o oră și jumătate mai devreme în biserică și cântau cântări de la „Oaste”. Unele femei aveau copii căzuți pe front și așa se mai „mângâiau”. Tovarășul secretar de partid (nu doresc să dau nume) a rezolvat-o cu bărbații destul de ușor să nu mai meargă, prin tot felul de amenințări, dar cu femeile a fost mult mai greu, și nu „i-a mers” nicicum. Atunci l-a contactat pe „popa” satului și l-a pus pe el să le oprească de la astfel de manifestări retrograde în acele vremuri luminoase, pe care partidul comunist le promitea. Și astfel, acesta a încuiat, pur și simplu biserica și ele au devenit un fel de „înapoiatele” satului și „dușmancele” mersului înainte al societății, deși copii unora erau în pământul de la cotul Donului (am să revin cu un astfel de caz în viitor).

După această dureroasă încercare, mătușa mergea în cele patru posturi la Mănăstirea Bodrog pentru spovadă și împărtășanie. Ea trăia împreună cu fiul său, nora, nepotul și soția acestuia, în două case zidite față-n față, după un model mai vechi, îndătinat din satul natal. Într-una din zile, mă oprește pe uliță soția nepotului ei și-mi zice*:*

- Mirceo, să știi, că tușă-ta asta, este rea și încăpățânată!!
- Da, de ce, Anișoaro?!!
- Păi, îți spun io că, de când i-o slăbit vederea și îi duc sara mâncarea, nu mai mâncă până nu-i citesc o catismă din Psaltire.
- Da’, asta-i bine, zic eu...
- Da, răspunde ea, *dar vreau și io să mă grăbesc la televizor, și când sar peste niște rânduri, ea mă-ntoarce înapoi, și nu mă lasă până n-o termin, cum trăbă!! Nu știu de când,... da’ baba asta știe Psaltiria și Sf. Liturghie dân cap, și pă motiv că nu vede, ne pune și pă mine și pă noră-sa să-i citim tătă sara.*
- Poate că așa-i cu „bătrânii”, răspund eu, dar în sinea mea m-am bucurat.

După o vreme, aflu că mătușa Uța a murit. Tot nepoata ei, mă anunță că vrea să-mi spună ce-o pățit.

- Fii atent, ne-o pus să chemăm pe părintele din sat, de data asta, acasă la noi, s-o spovedească și împărtășească, și așa am făcut. După ce-o sosit părintele, noi am ieșit afară și am așteptat cât o trebuit. Și dup-o vreme, o deschis părintele ușa și o zis că putem intra. Stând acolo toți, odată, de pe pat, tușa Uța, ne anunță că:

„Au sosit. Sunt patru persoane, îmbrăcate în alb printre voi!”

Noi, dragă Mirceo, ne-am speriat și ne-am uitat prin cameră, dar nu am văzut pe nimeni. Atunci tușa Uța o zâmbit și-o zâs, să ne liniștim că pentru ea au venit. Și-o mai zâs către mine și nora ei:

„Să nu vă opriți, din ceea ce făceam noi în fiecare seară!”

Da, da, am răspuns,... apoi nici măcar nu a deschis gura, ci a ridicat bărbia și a murit. Așa spărietură am tras toți cinci din cameră,... că abia ne-am revenit.

La slujbă am asistat cu o inimă împietrită și nedumerită, când am văzut ce laudă își arogă vorbitorul pentru experiența trăită și ce exemplu pozitiv era dată mătușa pentru modelul de viață și sfârșitul creștinesc avut.

Dar, dar, ... dar la sfârșit, în drum spre casă, încet-încet, mi-au apărut înaintea ochilor inimii, viața ei... Cuvintele ei, purtarea ei,... blândețea și bucuria ei,... știind că a cerut-o de mii de ori prin Psalmul 50 (...*dă-mi mie bucuria mântuirii Tale, și cu duh stăpânitor mă întărește*...) și cred că a primit ce a cerut. Închizând ușa la curte, am luat-o direct spre curtea cealaltă, „a animalelor” și ascuns după șopru, am tras „o plânsă”, în timp ce mintea recapitula într-una: *„Bine-o fost cu binele, și acum,... om duce-o noi cumva și cu sărăcia”,... „scoasă afară din biserică*”, numită *„rea și încăpățânată”* și lăsând cu limbă de moarte*: „Să nu vă opriți, din ceea ce făceam noi în fiecare seară !”*

Conf. Univ. Dr. Mircea Buta

doi frați și două surori ai episcopului au întocmit o plângere adresată Procuraturii de pe lângă Tribunalul Huși, solicitând deschiderea unei anchete asupra morții fratelui lor în condiții și împrejurări neclare, însă procurorul-șef nu a putut fi găsit în acele zile. Ulterior, semnatarii au fost arestați.

După 70 ani...

În septembrie 2018, PS Ignatie, episcop al Hușilor, a purces la lămurirea acestei morți suspecte, după ce, în anii imediat următori Revoluției, rude ale episcopului martir încercaseră fără rezultat să obțină începerea unei anchete. PS Ignatie a adunat declarațiile și mărturiile din epocă, inclusiv cuvintele spuse de către însuși Grigorie Leu, și pe baza acestora a solicitat oficial deshumarea osemintelor episcopului Grigorie Leu, lucru ce s-a realizat de către o echipă a Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, alături de reprezentanți ai Parchetului militar și medici legiști. Este prima cerere făcută de un ierarh al Bisericii, prin care se cerea confirmarea sau infirmarea otrăvirii episcopului de Huși. Cu această ocazie, Parchetul a luat o bucățică din oasele ierarhului, ducând-o la analiză și promițând că va reveni curând cu rezultatul investigațiilor. Ierarhul martir a fost apoi reîngropat cu toată cinstea cuvenită.

Din păcate, până azi nu a fost dat un raport cu privire la rezultatele analizelor. Din surse interne neoficiale am aflat că analizele au confirmat otrăvirea episcopului Grigorie Leu, însă documentul care să ateste acest lucru nu a fost dat publicității. Episcopia Hușilor a avut grijă între timp să facă parastase în fiecare an și să scoată o carte importantă despre viața episcopului martir. Încă se așteaptă răspunsul autorităților... Un raport oficial care să confirme otrăvirea ierarhului ar însemna un adevărat cutremur și poate un precedent pentru clarificare altor morți din rândul ierarhilor și preoților Bisericii.

CURS DE SUPRAVIEȚUIRE ORTODOXĂ (IV)

alcătuit de fericitul întru pomenire părintele nostru SERAFIM ROSE

-ILUMINISMUL-

Este perioada dintre Renaștere și timpurile moderne, numită perioada clasică a Europei. Nota dominantă a acestei epoci este vederea științifică asupra lu-mii. Știința și religia rațională par a fi de acord că totul este bun în lume. Este vremea unei înfloriri fără precedent a artelor în Occident.

Se redescoperă **omul naturii,** sub forma unui nou umanism, având la bază renașterea gândirii și artei păgâne a Antichității, iar Dumnezeu este împins și mai în fundal decât o făcuse Renașterea. Știința înlocuiește teologia, ca fiind standardul cunoașterii. Iar studiul naturii și legilor ei este cel mai important obiectiv al căutărilor intelectuale din acele timpuri.

Creștinismul nu este alungat, ci lăsat în umbră de **știință, noua regină**. O-mul din Iluminism credea în Dumnezeu, a Cărui existență o putea demonstra rațional, iar religia era una naturală, respectiv totul poate fi explicat prin știință. Lumea era văzută ca o mașină vastă, în perpetuă mișcare, ce putea fi descrisă matematic în amănunt, respectiv un univers perfect or-donat și plin de armonie, așezat nu pe baze ierarhice, ca în Evul Mediu sau în gândirea ortodoxă, ci ca sistem u-niform matematic.

De asemenea, acum este *vremea enciclopediilor* (în special în Franța). Se dorea adunarea întregii științe și cunoștințe umane într-o singură carte, ordonată alfabetic. Așadar fiecare subiect este încadrat în câteva rânduri și cuprins în paginile unui singur volum, unde putea fi găsit cu ușurință. Puteai să afli despre un singur lucru din această carte și să ignori tot restul cunoștințelor. Această idee de enciclopedie este de fapt un fel extrem de fragmentar de cunoaștere.

Oamenii de știință de atunci credeau că în scurt timp vor putea afla toate definițiile și legile după care se conduce lumea și natura, ca atare cunoașterea va atinge un sfârșit, prin epuizarea ei. În această sinteză, **ideea de natură înlocuiește de fapt pe Dumnezeu**, Îl înlătură din poziția centrală, chiar dacă Acesta încă nu a fost dat deoparte cu totul, așa cum s-a petrecut ulterior. Natura stăpânește viața omului, tainele ei sunt descoperite, iar Dumnezeu, deși încă în Ceruri, nu mai are mare lucru de făcut, atâta vreme cât cunoașterea științifică împinge lumea mai departe. Gânditori ca Spinoza, Leibnitz sau Descartes se concentrează pe ideea de sisteme paralele – mintea și materia, amândouă îndumnezeite.

În această epocă, Occidentul este cuprins de un optimism puternic. Dacă cei din Evul Mediu vedeau orice etapă de după Antichitate ca un declin în ce privește gândirea și arta, omul din Iluminism considera că abia pe timpul său lumea se găsea pe o curbă ascen-dentă, odată cu expansiunea cunoașterii științifice.

Principiile care încep să domine gândirea sunt: *libertatea și egalitatea*, în primul rând economică, socială și intelectuală. Se dorea pacea în lume ca fundal al unei mai prospere organizări a societăților. ***Știința era motorul care împingea lumea***, iar prin ea, se considera că bolile vor dispărea și viața omului va putea fi prelungită. Ni se par cunoscute toate aceste argumente, nu-i așa? Deși mai naive decât cele din zilele noastre, a-ceste argumente constituie elementele unui limbaj comun cu al nostru, ca-re încearcă să dovedească orice prin știință și rațiune.

Pe de altă parte, conținutul credinței se modifică în Iluminism. Apar noi idei religioase. Aceasta deoarece religia este măsurată și catalogată ca și știința, cu aceleași instrumente: studiul exterior al lumii exterioare. Apare ideea de *religie „rezonabilă”,* adică fără pedepse și răsplată, fără Taine, ci doar o religie a unor cetățeni mai buni din punct de vedere moral. Un pastor anglican al epocii sintetizează cele de mai sus: „Nimic din Evanghelie nu este contrar științei, dar nici nu se situează deasupra ei; nu putem numi taină nicio doctrină creștină”. Așadar religia se reduce la ceva pur și simplu natural. Un fel de sistem rațional filosofic, care face apel doar la bunul simț. Ca reacție la această denaturare, apar mișcările sectare pietiste, metodiste, care își bazează religia pe sentiment. (*va urma*)

SF. NICOLAE PLANAS, ocrotitorul celor căsătoriți (2 martie)

Sfântul Nicolae Planas s-a născut în insula Naxos, în anul 1851, din părinți binecredincioși. Din fragedă pruncie a avut o înclinație spre cele duhovnicești. La vârsta de 28 de ani s-a căsătorit, dobândind un copil, dar a rămas văduv la scurt timp.

După hirotonia întru preot, în anul 1884, vreme de 50 de ani a slujit zilnic Sfânta Liturghie, ani întregi purtând cu sine pomelnicele primite în fiecare zi. A primit de la Dumnezeu darul înainte vederii și al facerii de minuni. Adeseori copiii îl vedeau mergând prin aer, ridicat de la pământ.

A adormit la vârsta de optzeci și doi de ani, dar trupul său a rămas nepu-trezit, răspândind bună mireasmă și săvârșind mulțime de minuni celor ce i se roagă cu credință.

Sf. Nicolae Planas este considerat ocrotitorul celor căsătoriți și al tinerilor care doresc să se căsătorească. Oamenii din obștea bisericii Sf. Ioan Vânătorul – una dintre bisericile unde a slujit Sf. Nicolae Planas, biserică unde se află și astăzi moaștele Sfântului, dau mărturie că multe femei care aveau certuri în familie, mergând la mormântul părintelui Nicolae și luau câteva frunze binemirositoare de pe mormânt, cu care tămâiau casele și rugându-se, pacea revenea după credința lor.

De asemenea, nenumărate sunt tămăduirile care se săvârșesc prin mijlocirile Sfântului Nicolae. O rudă a sa suferea de dureri cumplite de reumatism, neavând odihnă nici ziua, nici noaptea. Fiind pe patul de suferință și rugându-se sfântului, a cerut să i se aducă o rasă a părintelui, pe care luând-o în brațe, s-a izbăvit îndată de dureri.

Dar Sfântul Nicolae, nu vindecă doar trupurile celor bolnavi, ci și sufletele. O fetiță bolnavă sufletește, ce pleca noaptea de acasă, pricinuind multă durere părinților săi, s-a cumințit, înțelepțindu-se degrabă, după ce au pus peste ea rasa Sfântului.

Toată viața Sfântului Nicolae a fost plină de fapte mai presus de fire, care nu au încetat nici după adormirea sa, atunci când este chemat cu credință și cu dragoste.

Să avem rugăciunile lui!

I.G.

Sf. Ioan Casian

(29 februarie)

CUVÂNT DESPRE PRIETENIE

Există un fel de dragoste care nu dispare, fiindcă nu ia naștere nici din cunoștințe, nici din raporturile de serviciu sau de câștig, nici din rudenie, nici din alte motive, ci numai din asemănarea virtuților. *Aceasta este cea pe care nicio întâmplare n-o micșorează, pe care nu numai că nu poate s-o descompună sau s-o distrugă depărtarea în timp sau spațiu, dar nici măcar moartea n-o sfărâmă*. Aceasta este adevărata prietenie, care crește din dubla desăvârșire și virtute a prietenilor, a cărei legătură n-o rupe nici felurimea dorințelor, nici contrarietatea voințelor. Dar știm că mulți, care prețuiesc acest simțământ și care s-au împrietenit prin dragostea arzătoare pentru Hristos, *n-au putut să păstreze neîntreruptă prietenia lor*. Deși început pe bune temeiuri, sentimentul acesta n-a putut fi menținut la aceeași înălțime și a devenit vremelnic, pentru că **nu era hrănit cu o virtute egală din amândouă părțile**, ci numai din dorința unuia singur. O astfel de legătură, oricât de caldă și de frumoasă, este sortită să se rupă până la urmă, slăbiciunea de suflet a celuilalt. Slăbiciunile celor ce nu caută cu adevărat sănătatea desăvârșirii, chiar dacă sunt suportate cu răbdare de ce tari, ele nu sunt tolerate de cei slabi. Ei sunt întocmai cu aceia, care, bolnavi de stomac, îi învinuiesc și pe bucătari, și pe servitori de nepăsare. Oricâtă grijă ar avea cei ce-i slujesc, ei pun pe seama celor sănătoși pricinile tulburării lor, fără să bage de seamă că sunt în ei înșiși cauzele îmbolnăvirii. De aceea *legătura prieteniei adevărate și de nezdruncinat se întemeiază pe egalitatea de virtuți*, și dintr-o parte, și din cealaltă, căci *„Domnul face să locuiască în aceeași casă cei cu același suflet*.” Și de aceea dragostea poate rămâne nestricată numai în aceia care **au aceleași gânduri și aceeași voință, același punct de vedere în a voi sau a nu voi ceva**.

Cei patru stâlpi ai anului 2021

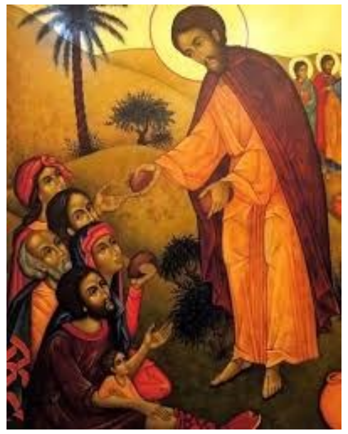

MILOSTENIA (II)

Cuvânt al Sf. Ioan Gură de Aur

„Dumnezeu nu osândește păcatul, ci inima împietrită."

De ce nu dai cu împrumut Domnului, Care îți întoarce sigur datoria, adăugând multă dobândă? Poate pentru că trebuie să aștepți mult până să primești înapoi ce ai dat. Dar să știi că Domnul nu ne dă bunătăți numai în cer, ci și pe pământ. Amintiți-vă ce spune El Însuși: *Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea (adică bunătățile pământești) se vor adăuga vouă* (Mt. 6, 33). De altfel, cu cât trece mai mult timp de la momentul în care am dat, până când primim înapoi, cu atât mai mare este dobânda noastră. Iată de ce oamenii care împrumută bani, îi preferă pe cei care vor ține banii o perioadă mai lungă de timp, ca să primească dobândă mai mare. Așadar, atunci când este vorba de oameni, nu numai că nu dorim să ni se dea înapoi repede banii pe care i-am dat cu împrumut, dar suntem mulțumiți dacă aceia întârzie. *De ce, dar, atunci când este vorba de Dumnezeu, suntem atât de mici la suflet?*

Fără să facem milostenie, nu ne putem mântui. Lucrul acesta este vădit și de pilda celor zece fecioare, în care Domnul aseamănă Împărăția cerurilor cu o nuntă, iar pe oameni îi aseamănă cu zece fete, toate fecioare, care luând candelele lor, au ieșit să-l întâmpine pe mire. Atunci, la nuntă, adică în Împărăția cerească, vor intra numai cei care, asemenea celor cinci fete înțelepte, vor avea candelele credinței aprinse cu uleiul milosteniei. Cei care nu au făcut milostenie vor rămâne afară din rai, chiar de ar fi împodobiți cu marea virtute a fecioriei. De ce în acest caz, Domnul nu vorbește și despre alte modalități de mântuire, în afară de milostenie? Pentru că El nu osândește păcatul, ci inima împietrită; *nu-i osândește pe cei păcătoși, ci pe cei care nu se pocăiesc pentru păcatele lor*. Îi va osândi pe cei cu inima împietrită, pentru că ***au un mijloc atât de bun pentru mântuire – vorbesc despre milostenie, prin care se iartă multe păcate –, iar ei nu se folosesc de el.***

Banii nu îi câștigi ca să-i cheltuiești pe plăceri, ci ca să-i ajuți pe ceilalți. Sau poate crezi că ceea ce ai este al tău? Nu. Chiar dacă ai câștigat totul prin muncă cinstită sau chiar dacă ai primit banii moștenire de la tatăl tău, averea ta este a lui Dumnezeu, Care ți-a încredințat-o ca să o folosești potrivit legilor sfinte. Adică să ții pentru tine doar ce ai nevoie și restul să dai săracilor. De aceea, nu trece nepăsător pe lângă oamenii săraci, nu îi ocoli și să nu-ți fie rușine să-i ajuți. Lui Hristos nu Îi este rușine să primească milostenia ta, pe care o faci prin oamenii săraci, iar ție îți este rușine să-ți întinzi mâna și să dai câțiva bănuți. Nu este aceasta o rușine și mai mare? Dacă și pentru un pahar de apă rece pe care îl dai, Dumnezeu te va răsplăti (Mt. 10, 42), gândește-te ce răsplată vei primi dacă vei fi generos cu săracii.

Știu că ai mai auzit de multe ori aceste cuvinte și alte asemenea. Dar de câte ori le-ai pus în lucrare? De câte ori ai făcut binele? **Între atâtea vânzări, cumpărări și schimburi pe care le-ai făcut, de câte ori ți-ai cumpărat mântuirea prin milostenie?** Nu este o nebunie ca atunci când cumperi un ogor, să îl vrei pe cel mai roditor, iar atunci când trebuie să cumperi cerul, adică să dobândești un ogor al tău în țara veșnică a lui Dumnezeu, tu să alegi pământul, care într-o zi nu va mai exista? Spune-mi, dacă ai ști că orașul nostru peste un an va fi distrus, dar nu și alt oraș, unde ți-ai zidi casa: în acest oraș sau în altul? În altul, fără îndoială. Ei, atunci nu zidi în această lume palate, care peste o vreme vor cădea și se vor face una cu pământul. Dar ce tot spun? Înainte ca acestea să fie distruse, tu însuți vei muri și vei merge la iad.

Cine umblă după avere are mereu nevoie de bani. Cel care nu se interesează să dobândească avere are mereu ce îi trebuie. Pentru că adevărata avere o dobândești nu atunci când te îmbogățești, ci atunci când nu vrei să te îmbogățești. Iată ce vreau să spun prin aceasta: există oameni care răpesc de la toți, după cum există bogați care dăruiesc tuturor. Primii se îmbogățesc adunând, ceilalți se îmbogățesc dând. Primii seamănă pe pământ, ceilalți seamănă în cer. Și cu cât este mai bun cerul față de pământ, cu atât mai bună este averea celui care strânge în cer față de a celui care strânge pe pământ. De aceea, Domnul ne poruncește: *Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură* (Mt. 6, 19-20). *Vindeți averile voastre și dați milostenie; faceți-vă pungi care nu se învechesc, comoară neîmpuținată în ceruri, unde fur nu se apropie, nici molie nu o strică* (Lc 12, 33). *Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv... Dați și se va da. Turna-vor în sânul vostru o măsură bună, îndesată, clătinată și cu vârf...* (Lc 6, 35-38).

Așadar, pentru ca și noi să fim miluiți de către Domnul, să fim milostivi cu semenii noștri. Pentru ziua Judecății, să adunăm averi în cer, averi care vor putea să stingă focul iadului și să ne dăruiască lumina dumnezeiască, adică viața și fericirea veșnică, căci milostenia izbăvește de la moarte și curăță orice păcat (Tob. 12, 9).

Calendarul mărturisitorilor

Episcopul Grigorie Leu

Glasul celui ce strigă în pustie

Anul 1940, an deosebit de greu pentru noi, a însemnat urcarea în scaunul arhieresc al Hușilor a lui Grigorie Leu. Fusese în tinerețe preot de mir, la rândul său fiind fiu de preot dintr-unul din satele de răzeși ale județului Vaslui (dintr-un lung șir de preoți, până la înaintașul Mihai Leu - blagocinul, popă de tabără al lui Ștefan cel Mare, cu piatra de mormânt datată 1507), însă a rămas curând văduv și cu doi copii mici.

Anii primului război mondial îl găsesc pe front, sprijinind și încurajând ostașii români. Apoi se implică în ridicarea nivelului duhovnicesc și intelectual al Seminarului din Ismail, unde este profesor câțiva ani. Lucrarea sa a vizat, însă, întreaga Basarabie, unde, alături de alți preoți râvnitori și cu dragoste de neam, ajută la înființarea Facultății de Teologie din Chișinău, pentru a da poporului preoți care să slujească în limba română. Interbelic, a fost vicar la Iași și apoi episcop de Argeș. În urma sa au rămas zidiri sau renovări de biserici și catedrale, vorbe frumoase în tipărituri (a scris îndeosebi pentru întărirea credincioșilor împotriva prozelitismului sectar tot mai agresiv).

Urmează întronarea pe scaunul episcopiei Hușilor, din Vasluiul natal. Părintele Constantin Galeriu a fost prezent la înscăunare și mărturisea: „Am și acum în imagine ***chipul luminos, iradiind de harul divin lăuntric.*** Personalitatea sa mi s-a întipărit și mai profund în primăvara anului 1940, când a trecut ca episcop la Huși." Cu toate că este arhiereu în anii grei ai război, cu ajutorul credincioșilor, ierarhul va repara catedrala afectată de cutremur și va ridica un azil de bătrâni.

Cu crucea în fața soldaților ruși

În august 1944, când ofensiva sovietică rupsese frontul și pustia Moldova, episcopul martir își întărește credincioșii. Iată ce scrie unul dintre nepoții episcopului despre acest moment: „Când pe dealurile dinspre Prut au apărut avangărzile Armatei Roșii, Episcopul a strâns în jurul său întregul sobor de preoți, a așezat cântăreții în șiruri pentru a duce cuvântul printre mulțimea de oameni și, când au ieșit la iveală tancurile a început o slujbă solemnă de încredințare a zecilor de mii de suflete, strânse pe dealurile din jur, în grija Domnului. Mulțimea ocupa un spațiu imens, părând dușmanului o întreagă armată, dar, nevăzându-se armament. Au fost trimiși cercetași să constate despre ce era vorba. Iar cercetașii, oricât de educați la Comsomol, când au văzut imensa slujbă la care se rugau preoții și oamenii de rând, au îngenunchiat și s-au trezit în ei simțurile pravoslavnice. Același lucru s-a întâmplat și cu batalioanele și regimentele venite ulterior. Au îngenunchiat cu toții și au ascultat slujba. *De-o parte a altarului, de sub cerul liber, erau mii de țărani moldoveni, de partea cealaltă miile de ocupanți din armata anticristului, împăcați, pentru o clipă, sub slujirea divină*. Reveniți la sufletele lor curate, soldații ruși alungau diavolul leninist, îngenunchind și făcându-și semnul crucii. Înaintarea sovietică s-a oprit, o clipă, pe dealurile Bârladului". (Paul Leu)

Martiriul

După 1945 i se iau treptat toate sursele de venit ale episcopiei, dar Grigorie Leu nu cedează și este mereu alături de preoți și popor. El va protesta și atunci când comuniștii au refuzat să ridice obligația cotelor pentru țăranii moldoveni greu încercați de secetă, dar și când sunt arestați preoți și călugări basarabeni, pe care îi adăpostea în cadrul episcopiei. Unul dintre fiii săi, Victor-Vasile Leu, a urmat lucrarea preoțească a tatălui, fiind cel mai activ preot al diasporei românești din Austria. Acest lucru a fost o nouă piesă la dosarul împotriva episcopului Grigorie Leu.

Iubit de oameni și având un cuvânt cu mare putere, prin care vădea ateismul și viclenia ideologiei comuniste, episcopul Hușilor însemna pentru putere o piedică și un pericol, prin predici, scrisori, vizite pastorale. Ca atare hotărăsc să-l îndepărteze. Sub pretextul numărului mic de credincioși, la 5 februarie 1949 s-a dat decretul de desființare a Episcopiei, după aproape 400 de ani de existență (la Huși fuseseră episcopi: *Dosoftei*, pana de început a limbii române, *Iacob Stamate*, care a adus la episcopie o parte din mâna Sf. Mc. Chiriachi, *Veniamin Costache*, ierarhul intelectual și gospodar în același timp, *Nicodim Munteanu*, viitorul patriarh). Grigorie Leu este chemat de Petru Groza, primul ministru, la București pentru a justifica lucrarea sa de episcop. Plin de demnitate, ierarhul îi cere lui Groza:

- Îndepărtați-mă pe mine, dar lăsați Episcopia!

Bineînțeles că soarta episcopiei, dar și a ierarhului său erau deja pecetluite. Apoi este poftit la o masă, care de fapt a însemnat o simplă cafea. Fatală. Imediat după părăsirea locului a început să se simtă rău. Și-a dat seama că fusese otrăvit.

Ierarhul s-a întors cu trenul spre Huși. A telegrafiat la Medgidia pentru a fi anunțată cumnata sa, Valentina Leu, medic de profesie, ca să vină de urgență. Conștient că va muri în scurt timp, a spus tuturor persoanelor apropiate că a fost otrăvit prin cafeaua pe care o băuse la masă cu primul ministru. În ultima zi a lunii februarie, a apărut hemoragia digestivă, iar în dimineața zilei următoare, marți, 1 martie 1949, după ce i se făcuse Sf. Maslu, Episcopul Grigorie Leu a trecut la Domnul. Valentina Leu a cerut analize, suspectând că decesul ar fi fost provocat prin otrăvire, deoarece a constatat reacții fiziologice provocate de factori necunoscuți, iar în sputa eliminată s-au observat urme de arsenic. Scrisoarea și proba de spută nu au mai ajuns la spital, deoarece laboratorul a fost închis în ziua următoare, iar medicii au plecat. În aceeași zi,